

Financiële verordening VRBZO

Bedrijfsvoering

Datum

14 december 2023

Status

Versie

2023-2

Ons Kenmerk

CONCEPT

Colofon

Opdrachtgever
Petra de Kam

Auteur(s)
Erik Grummels
Nomie Donck
Eindredactie

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1 Algemene bepalingen	4
2 Begroting en verantwoording.....	5
3 Rechtmatigheidsverantwoording	8
4 Financieel beleid.....	10
5 Paragrafen.....	12
6 Financiële organisatie en financieel beheer	13
7 Slotbepalingen.....	14
8 Toelichting op de artikelen.....	15

Inleiding

Eind 2022 zijn samen met 3 andere regionale gemeenschappelijke regelingen (GGD, ODZOB en MRE) diverse P&C-documenten geactualiseerd, waaronder de financiële verordening. Naar nu blijkt is de rechtmatigheidsverantwoording op basis van nieuwe wet- en regelgeving onvoldoende geborgd in de verordening.

Om te zorgen dat de rechtmatigheidsverantwoording conform wet- en regelgeving juist is verwerkt in ons beleid, hebben wij twee opties overwogen:

- a) opstellen van een aanvullende beleidsnotitie, en;
- b) toevoegen van een paragraaf "rechtmatigheidsverantwoording" in de financiële verordening.

We vroegen de GGD, ODZOB en de MRE hoe zij om gaan met deze aanpassing. Het bleek dat de eerste twee partijen een aanvullende beleidsnotitie hebben opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording.

In overleg met onze accountant gaf hij het advies om een paragraaf "rechtmatigheidsverantwoording" toe te voegen in onze financiële verordening.

Wij hechten veel waarde aan de overzichtelijkheid van 1 document en het advies van de accountant om het in 1 beleidsdocument te verwerken. Daarom hebben wij gekozen voor het toevoegen van een paragraaf "rechtmatigheidsverantwoording" in de financiële verordening. Dit betekent dat onze financiële verordening op 1 onderdeel afwijkt van de andere gemeenschappelijke regelingen. Deze afwijking betreft toevoeging van de paragraaf "3. Rechtmatigheidsverantwoording". Wij streven ernaar om bij de volgende actualisatie weer dezelfde financiële verordening te presenteren samen met GGD, ODZOB en MRE.

1 Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepaling

In deze verordening wordt verstaan onder administratie: het systematisch verzamelen, vast-leggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd;

2 Begroting en verantwoording

Artikel 2. Programma-indeling

Middels het vaststellen van de begroting stelt:

1. Het algemeen bestuur een programma-indeling vast.
2. Het algemeen bestuur de taakvelden per programma vast.
3. Het algemeen bestuur de beleidsindicatoren vast.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. In de begroting en de jaarstukken wordt voor elk van de programma's de baten, lasten en het saldo weergegeven.
2. Door middel van kengetallen wordt aandacht besteed aan de financiële positie.
3. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen het benodigde investeringskrediet weergegeven.
4. In de jaarrekening wordt van de investeringen de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele stand van de totale uitgaven en inkomsten per investering weergegeven.

Artikel 4. Kaders begroting

1. Het dagelijks bestuur biedt het algemeen bestuur een kadernota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting en de meerjarenraming voor het jaar volgend op het volgende begrotingsjaar. Het algemeen bestuur stelt deze nota vast.
2. De kadernota wordt uiterlijk 31 december ter informatie toegezonden aan de gemeenteraden van de deelnemers
3. De bijdragen van de deelnemers voor budgetten t.b.v. collectieve taken worden jaarlijks geïndexeerd. De percentages die hiervoor worden gehanteerd betreffen een gewogen index (gemiddelde van de loonindex en de prijsindex) welke volgens de volgende methodiek bepaald wordt:
4. Voor de begroting van het jaar t worden de percentages gehanteerd die in de Macro Economische Verkenning t-1 (uitgebracht in jaar t-2) zijn opgenomen voor het jaar t-1. Het gaat om de "Loonvoet sector overheid" voor de index van de lonen en de "Prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc)" voor de index van de prijzen.
5. De wegingspercentages worden bepaald door de samenstelling van de begroting (looncomponent versus overige kosten).

6. De overige baten/andere verrekeningen en de lastenzijde van de begroting worden op basis van de meest actuele inzichten geraamd. Eventuele saldi die het gevolg zijn van deze verschillende benaderingswijzen voor baten en lasten zullen via de algemene reserve geëgaliseerd worden.

Artikel 5. Aanbieding begroting

1. De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 maart in het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar door het dagelijks bestuur vastgesteld en voor zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden
2. De gemeenteraden wordt gevraagd om uiterlijk 8 juni van het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar hun zienswijze in te dienen.
3. Het algemeen bestuur stelt uiterlijk 15 september in het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar de begroting definitief vast.

Artikel 6. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. Het algemeen bestuur autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma. Tevens autoriseert het algemeen bestuur met het vaststellen van de begroting de investeringsbegroting, tenzij het algemeen bestuur anders aangeeft.
2. Indien het dagelijks bestuur verwacht dat de baten en lasten van een geautoriseerde programmabegroting zodanig muteren dat het saldo van baten en lasten van een individueel programma met meer dan 10% verslechtert wordt dit door het dagelijks bestuur in de eerstvolgende vergadering/rapportage van het algemeen bestuur gemeld. Het dagelijks bestuur voegt hierbij desgewenst een voorstel tot begrotingswijziging of voor het bijstellen van het beleid.
3. Indien het dagelijks bestuur een overschrijding verwacht van een geautoriseerd investeringskrediet met méér dan 10% wordt dit door het dagelijks bestuur in de eerstvolgende vergadering/rapportage aan het algemeen bestuur gemeld. Het dagelijks bestuur voegt hierbij een voorstel tot begrotingswijziging of voor het bijstellen van het beleid.
4. De directie is gemachtigd om in uitzonderingsgevallen, zonder voorafgaande rapportage aan het algemeen bestuur of een besluit van het algemeen bestuur de in lid 2 genoemde bedragen te overschrijden om de belangen van de organisatie naar de inzichten op dat moment, zo goed mogelijk te behartigen. Deze omstandigheden zijn aan de orde indien het organisatiebelang in een bepaalde situatie (mogelijk) nadelig gevolgen zou ondervinden indien geen beslissing kan worden genomen en ingrijpen geen uitstel duldt. Deze uitzonderingsgevallen worden betiteld als "brandzaak" en terstond na het besluit met een begrotingswijziging gemeld aan het algemeen bestuur.

Artikel 7. Tussentijdse rapportage

1. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur tussentijds door middel van tussenrapportages.
2. In de tussenrapportages worden afwijkingen op de ramingen van de baten en lasten van programma's toegelicht

3 Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 8. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

1. Het algemeen bestuur stelt vast op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
2. De verantwoordingsgrens is een door het algemeen bestuur vastgesteld bedrag waarboven het dagelijks bestuur de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten van de Veiligheidsregio, inclusief de dotaties aan de reserves.
3. Het algemene bestuur is vrij om binnen de eerdergenoemde bandbreedte de grens te bepalen. Hierbij is van belang om op te merken dat voor fouten en onduidelijkheden hetzelfde percentage geldt. Fouten en onduidelijkheden mogen daarbij niet bij elkaar opgeteld te worden. Dit percentage wordt ieder jaar afzonderlijk bepaald in het controleprotocol.
4. De rapporteringsgrens wordt gesteld op €50.000.
5. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt een nadere duiding gegeven aan fouten en onzekerheden die onderdeel uitmaken van de rechtmatigheidsverantwoording en er wordt tevens een toelichting gegeven op fouten en onzekerheden die boven de rapporteringsgrens, maar onder de verantwoordingsgrens uitkomen. Daarnaast wordt toegelicht welke maatregelen het dagelijks bestuur neemt om fouten en onzekerheden (in de toekomst) te voorkomen.

Artikel 9. Voorwaardencriterium

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. Het dagelijks bestuur biedt het algemeen bestuur jaarlijks uiterlijk op 14 december ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien. [Het dagelijks bestuur operationaliseert dit normenkader in een toetsingskader ten behoeve van de interne beheersing.]

Artikel 10. Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door het algemeen bestuur is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 6.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
  - a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
  - b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
  - c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage of wijziging van de begroting.
6. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van het algemeen bestuur, worden niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze worden nader toegelicht in het hoofdstuk begrotingsrechtmatigheid in de jaarrekening.

Artikel 11. Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en eigendommen bij financiële beheershandelingen.
2. Het dagelijks bestuur zorgt voor en legt vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van organisatie regelingen en eigendommen.

4 Financieel beleid

Artikel 12. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Het algemeen bestuur stelt in een afzonderlijke nota nadere regels voor het beleid over waardering, activering en afschrijving vast.
2. Deze nota wordt minimaal 1x in de 4 jaar beoordeeld en eventueel geactualiseerd.

Artikel 13. Reserves en voorzieningen

1. Het algemeen bestuur stelt in een afzonderlijke nota nadere regels voor het beleid betreffende reserves en voorzieningen vast.
2. Deze nota wordt minimaal 1x in de 4 jaar beoordeeld en eventueel geactualiseerd.
3. In de begroting en de jaarrekening wordt een toelichting gegeven op het doel en de stand van de reserves en voorzieningen.

Artikel 14. Risicomanagement en weerstandsvermogen

1. Het algemeen bestuur stelt in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen het beleid over de risico's vast.
2. Deze nota wordt minimaal 1 x in de 4 jaar beoordeeld en eventueel geactualiseerd
3. In de begroting en de jaarrekening wordt een toelichting gegeven op het weerstandsvermogen: welke risico's worden gelopen en welke weerstandscapaciteit hier tegenover staat.

Artikel 15. Financieringsfunctie

1. Het algemeen bestuur stelt in een afzonderlijk treasurystatuut nadere regels ten aanzien van het beleid betreffende de treasuryfunctie.
2. Dit statuut wordt minimaal 1x in de 4 jaar beoordeeld en eventueel geactualiseerd.
3. Het dagelijks bestuur geeft uitvoering aan de financieringsfunctie binnen de kaders van het treasurystatuut.

Artikel 16. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd, wordt een stelsel van kostentoekening gehanteerd. Bij deze kostentoekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente betrokken.
2. De methode voor toerekening van directe kosten overhead en rente wordt vastgelegd en toegelicht in de begroting dan wel in een aparte nota door het algemeen bestuur vastgesteld.

Artikel 17. Andere financiële beleidsnota's.

Het algemeen bestuur kan het dagelijks bestuur verzoeken om een afzonderlijke nota uit te brengen over een specifiek onderwerp.

5 Paragrafen

Artikel 18. Paragrafen

1. Bij de begroting verstrekt het dagelijks bestuur de informatie als bedoeld in de artikelen 9 tot en met 16 van het Bbv in afzonderlijke paragrafen voor zover van toepassing.
2. In het jaarverslag legt het dagelijks bestuur verantwoording af over wat in de overeenkomstige paragrafen in de begroting is opgenomen.

6 Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 19. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

3. Het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de organisatie als geheel en in de organisatieonderdelen afzonderlijk;
4. Het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa, voorraden, vorderingen, schulden, enz.;
5. Het verschaffen van informatie aan budgethouders en voor het maken van kostencalculaties;
6. Het bevorderen van en afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving;
7. De controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 20. Financiële organisatie

Het dagelijks bestuur draagt zorg voor:

1. Een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
2. De verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen;
3. De te maken afspraken met de organisatie over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
4. Het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
5. Het beleid en de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen en eigendommen van de organisatie, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 21. Interne controle

Het dagelijks bestuur zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het dagelijks bestuur maatregelen tot herstel.

7 Slotbepalingen

Artikel 22. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

De Financiële verordening Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost 2023 wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt.

Artikel 23. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2023.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening VRBZO.

8 Toelichting op de artikelen

Vooraf

Er is gekozen voor de minimale variant van deze financiële verordening. Dat houdt in dat invulling is geven aan dat wat artikel 212 van de Gemeentewet vraagt. Dit betekent dat niet alles wat in het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* (hierna: Bbv) is vastgelegd onverkort in deze verordening is opgenomen. De concrete invulling van het financiële beleid krijgt hoofdzakelijk via de reguliere P&C-cyclus vorm. Door hier via deze verordening niet tot in detail afspraken over te maken wordt voorkomen dat bij elke wijziging in de P&C-cyclus of bij elke wijziging van een financiële beleidsregel ook de financiële verordening aangepast moet worden. Ook wordt voorkomen dat er werkzaamheden op basis van deze verordening moeten worden verricht waar het algemeen bestuur, om wat voor reden dan ook, op dat moment geen behoefte aan heeft.

Artikel 2. Programma-indeling

Dit artikel bevat bepalingen over de inrichting van de begroting en de jaarstukken. Overigens bepaalt dit artikel niet dat elke nieuwe bestuursperiode de gehele begroting en jaarstukken moeten worden herzien. In de meeste gevallen is dat niet raadzaam. Als de indeling en gebruikte beleidsindicatoren de vorige bestuursperiode goed zijn bevallen, kunnen deze ongewijzigd opnieuw worden vastgesteld. In andere gevallen zijn (kleine) bijstellingen of wijzigingen meestal voldoende.

Artikel 4. Kaders begroting

In dit artikel wordt toegelicht hoe de kaders voor de begroting worden vastgesteld. Daarbij wordt verwezen naar de planning. Daarnaast wordt in sub 3 van dit artikel de afspraak aangehaald die door de 4GR is gemaakt over de indexering van de collectieve budgetten van de 4GR.

Door deze index vast te leggen in de financiële verordening kan de discussie met de deelnemers meer gaan over de inhoud in plaats van over de te hanteren index. De wegingsfactor van de indices wordt bepaald door de verdeling van de totale lasten in de begroting over prijzen en lonen. Door de wegingsfactor te vermenigvuldigen met de index voor lonen en voor prijzen wordt een gewogen index verkregen. De gewogen index wordt berekend over de totale bijdrage van de collectieve taken voor de deelnemers in de GR. Op basis van de verdeelsleutel die per GR is afgesproken wordt de bijdrage per deelnemer bepaald.

In de beleidsnotitie kaders P&C-documenten is ook vastgesteld dat de kadernota uiterlijk eind december ter informatie wordt toegezonden aan de gemeenteraden.

Zij kunnen de kadernota als instrument gebruiken om hun college of hun AB-lid (afhankelijk van de soort regeling) te instrueren over hoe hij/zij geacht wordt te stemmen in het algemeen bestuur en om

contacten met andere gemeenteraden te leggen zodat deelnemers kunnen achterhalen of zij op één gemeenschappelijke lijn zitten.

Artikel 5. Aanbieding begroting

In de beleidsnotitie kaders P&C-documenten is vastgelegd op welke momenten de begroting wordt aangeboden aan de gemeenteraden van de deelnemers en wanneer uiterlijk om zienswijze wordt gevraagd. Doordat de 4GR dezelfde deadlines hanteren is het makkelijker voor deelnemers om hun bestuurlijke planning hierop af te stemmen. Dit zou ertoe moeten leiden dat de gemeenschappelijke regeling de zienswijzen van de deelnemers binnen de gewenste termijn en meer tegelijk zullen ontvangen.

Artikel 7. Tussentijdse rapportages

Bij het verstrekken van tussentijdse informatie kan onderscheid gemaakt worden in rapporteren en informeren. Het onderdeel informeren behoort niet tot de reikwijdte van deze financiële verordening. Bij informeren draait het immers om het op de hoogte brengen van de deelnemers van belangrijke zaken die spelen of in het nieuws kunnen komen. Dit is zeer specifiek van geval tot geval waar geen vaste regels bij passen.

Rapporteren vindt plaats via de normale lijn. Dit houdt in dat een rapportage wordt aangeboden aan de colleges en via de colleges aan de gemeenteraden en/of Provinciale Staten. Rapporteren vindt plaats indien een tussentijdse rapportage is afgesproken met de deelnemers of als er sprake is van een aanpassing van de financiële bijdrage c.q. sprake is van een begrotingswijziging.